

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 4. bipartita. De Evangelio Dominicæ II. Adventus Prima pars agit de
vinculis Joannis Secunda de legatione ejus ad Christum missa, Tu es, qui
ventures es, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

CHRISTUM, ut Apostolus in epistola hodierna nos commonet.

*Operibus
charitatis
sufficien-
dum.*

Matt. 23

*Adi-
stentia a-
lia bonis
operibus
ad iun-
gendam.*

4. In memoriam beneficentiae quam Dominus JESUS adveniens nobis exhibuit, hoc sacro tempore operibus charitatis & beneficentiae, in egenos magis insistentium, quam alias: sic indimus Jesum, si eius membra, hoc est pauperes, cooperimus & vestimus. *Quo uni ex minimis meis feceris, mihi feceris*, inquit ipse. Venit ut nos pasceret, foveret; nudosque vestiret, vult & ipse recipere pasci a nobis, foveri, conregi, in pauperibus. In secundo adventu suo specialem exiget huius reiterationem, regnum suum daturus his qui esurientes paverint, & egenos foverint; ignem aeternum & maledictionem inflicurus his qui id contempserint, aut neglexerint.

5. Cum oratione & misericordiae operibus congruum est abstinentiam aliquam adungere in honorem adventus Domini. Oratio, elemosina, jejuniium, res sine legati eum digne excipietes, & usque adventui ad gratulantes, quos & ipse benevolentissimè excipit. Solum fuit antiquitus sicut quadragesimam in honorem passionis, sic & adventus tempora jejuniis consecrare in honorem incarnationis. Et quidem nunc solis claustris & Religiosorum cenobiis haec obligatio relicta est: attamen pii fideles saltem unum vel alterum hebdomadae diem sacrationi hoc tempore Christo per jejuniium solent consecrare, nec sine ampla mercede. Felix qui id voluerit imitari, & delecto saporis ingluvi ac remulencia, sobrie & pie resolverit vivere, expectando beatam spem, & adventum gloriae magni Dei. Haec itaque sunt praecipua monita, & quasi stimuli communes omnibus Christianis, quibus excitantur a letargo & sopore, ad implentes illud Apostoli: *Frater, hora est, nos de somno surgere.*

LECT. 4. DOMINICA II. ADVENTUS
bipartita. *Cum audisset Ioannes in vinculis opera Christi, etc.* Math. 11.

*PARS I.
De vinculo S.
Ioannis.*

Dan. 5.

Quam periculose veritas annuncietur apud Magnates impietati deditos, haec Joannis vincula luculenter nobis ostendunt. Cui enim apud eos locum habeat illud; *Si liber, licet*, corripitur aut argui nolum, sed saevius in eos qui veritatis verbo eorum pravus desideris occurrant, & obnuntiantur. Hinc fit ut in antris Principum vix lingua reperitur quae audeat eorum vitia & de decora reprehendere: at quia illa deest, vult quandoque Deus, ut ipsi muri & parietes ea proloquantur. Ideo quia nemo arguebat *Balsazar* Regem, mittit e caelo manum, quae linguae officium excquatur, & ei impietatem suam representet, in pariete aule stupenda exarans verba, regium caput impotentia, qualia nec os nec manus cuiuspiam in Palatio Regi ausa fuisset representare. At in Palatio Herodis non defuit lingua Prophetarum, velut caelestis manus, & calamus Scribae

velociter scribentis; non quidem in muris, seu superficie marmoris, sed in corde duro & marmoreo Regis, sicut peracuto haec continuo exarans: *Non licet tibi habere uxorem fratris tui*. Quapropter non potuit non accerere in caput suum odium, cum Herodis Regis, tum etiam & maxime Herodias Regem illecebris suis dementantis. Et hoc odium patriciale in corde utriusque accensum, primum quidem in minas oblituit, & mox crescens, per carcerem, compedes, & vincula sese publice profudit & prodidit, ac tandem flammam concepit tantam, quae non nisi Prophetarum veritatem annunciantem creore & necesse potuerit sopiri. Tanta est enim mulierum libidini addictarum crudelitas, ut nihil moderatum suadeat, sed extremum exitum obstitentibus sibi moliantur; ut merito dixerit Ecclesiasticus: *Non est caput nequam super caput calicis; & non est ira super iram mulierum.*

Marc. 6.

*Lascivi,
crudeles.*

Ecc. 10.

*Venas
Dea Machinatrix
chymatrix*

In loco 8. Reg. 21

*S. Amb.
8. Amb.
Naboz,
cap. 12.*

*Exempla
rum, in
ripiente
sacris*

1.

2.

3.

*Dan. 13.
1 Reg. 11.
Dava.*

Hoc ipsum agnovere Antiqui, qui Veneti quae in Arcadia colebatur, hoc Elogium adscripserant, *Dea Machinatrix* Uti & hinc mihi exclamare libet: O ignis infernalis luxuria, cuius aminus anima adultera, cuius scintillae machinationes & prava consilia, cuius flamma superbia, cuius fumus crudelitas & saevitia, cuius cinis infamia, cuius finis gehenna! Ad crudelitatem lascivae cordis iudicandam dicitur ad Achab, quia uxoris impulsu occiderat Nabot, ut eius vinea potiretur: *In loco 8. Reg. 21 in quo iuxerunt canes sanguinem Nabot, in eo canes lingunt sanguinem suum. & meretrices lavabunt se in sanguine tuo.* Quare lavabunt se meretrices in sanguine isto? Quia exemplo pessimo Achab & Jezabelis videntur edoceri crudelitatem in eos qui concupiscentiae ipsarum obnuntiant, sicut crudeliter saevierunt Achab & Jezabel in eum qui concupiscentiae ipsorum obstitit, dum vineam alienam in hortu oleorum voluit convertere. *Ocruen* *ea luxuriosus! Sic luxuriosus fuit ut ovis deserviret.* *lib. de sic cruentus ut propter ovis hominem occideret.* *Lavabunt ergo se meretrices in sanguine eius ut sic prodant in illa Regis perfidia meretriciam quandam inesse sententiam.*

Cum igitur Joannem veritatis Praeconem audis in vinculis, memor esto hoc luxuriosos pro moremper habuisse, ut compedes, vincula, serumque stringerent in eos qui sibi obstitunt, si re-jus corum potiantur. Exempla ca de re habes sacris in litteris notissima.

1. Cur Joseph iustissimus & innocentissimus carceri & vinculis traditur; ita ut ferrum pertransierit animam eius, nisi quia in eum saevit adultera, cuius luxuriantibus votis obnuntiat, cui etiam pall. uni dimittit, ne attractu nefario contamine- tur? 2. Cur Susanna ad tribunal rapitur, lapidibus mox obruenda, nisi quia saevit inveterata concupiscentia inveteratorum dierum malorum, quam ea obstitente complere non potuerunt? 3. Cur Urias Hethaus fidelis Regi miles ita subdole a reliquis copiis detelictus perimitur, nisi quia Dava.

Davidis concupiscentia pessimum hoc & cruentum suggerit consilium, ut porretur Berfabæa cibus iuxta?

In Ecclesiasticis quoque historiis non paucos reperies Joannis imitatores, in quorum sanguine se laverunt adulteri & meretrices, eo quod ipsi fortiter meretricis eorum amantibus voce & spiritu resistere.

Pennis Malefanda.

S. *Matthiam*, Apostolus cum Iphigeniæ Virginis regia castitatem, quam ejus consilio voverat, turbaretur magno zelo adversus irritum Regem, qui in ejus amorem exarserat; ab illo mysteria sacra in altari celebrans, justus est interfici. Sic veritatis Præco, & Virginitatis Tutor; aliena concupiscentiæ ad sanguinem usque refertur, & se tamquam castitatis victimam lubens immolavit.

S. Lamb.

S. *Lambertus*, Diocesis nostræ Patronus, cum Pipinum Austrasie Regem instar Joannis graviter & frequenter argueret, quod Plectrudi legitime uxori rejectæ Alpaide superdaxisset, postmodum molienti ei necem Alpaide, ab ejus Fratre Dodone in Ecclesia orans transfusus est. O malefanda Venus, Dea vere Machinatrix, aut potius Furia infernalis!

S. Romolus.

S. *Romulus* cum Christi fidem per S. Lambertum antea plantatam in Provincia Mœchlinensi verbis facere irriteret, & illius propagationi vitia eradicans insisteret. Tandem à Sicutio quæsi graviter de adulterio reprehenderas, interfecit & vitam martyrio feliciter & fortiter consummavit. En iterum malefanda Venus, & Dea Machinatrix, in Sanctos furcens impie.

S. Stanislaus.

S. *Stanislaus* cum Boleslai Regis notam libidinem etiam publice argueret, & cum à communione fidelium removeret, tandem post multas in necem ejus conspirationes & molitiones frustratas, propria manu eum ad altare immaculatam hostiam offerentem obrucavit.

Thomas Morus & Joann. Rossini.

Nostro quoque sæculo Thomas Morus & Joannes Rossini Episcopus, Angliæ lumina, viri doctrinæ & sanctitatis illustres, tetro carceri & vinculis, tandemque nec traditi sunt, eod quod Henrici VIII. prociæ libidini voce & scriptis obstiterent. Hos secuti sunt alij in Angliâ innumeri Martyres, eandem ob causam enecati. Sic & in his elucet quomodo Venus sit semper Dea Machinatrix. Omnes isti partes Joannis Baptistæ egerunt, & spiritum ejus ac zelum imitantes, carceres, vincula, tormenta, pro veritatis & castitatis tutela non detrectarunt. Sed adulteri & meretrices necis eorum auctores quodammodo laverunt se in sanguine eorum, instar Herodis & Herodiadis, dum exultant impie in Sanctorum & piorum funere.

Interim dum Joannem in vinculis & carcere contemplanur afflictum; Herodem vero in purpura & delicijs agentem, Herodiadem voluptatibus diffulentem, quibus omnia ex voto succedunt: nunquid merito cum Propheta conqueri

possimus apud Deum, & dicere: *Iustus es Domine, si dispntem tecum, veritatem iusta loquar ad te. Quare via impiorum prosperatur, bene est hu qui pravariantur, & inique agunt? Quare tacet, concupiscit impio iustiores? & factum est iudicium, & contraditio potentiori? En amicus sponli, magister vitæ, prototypus sanctitatis, norma iustitiæ, exemplar virginitatis, speculum omnis virtutis, Tuba Cæli, Vox Verbi, Præcursor Christi, perfectissimus inter filios hominum in carcerem conjicitur, sero vincitur, ignominiosè tractatur, & id quidem ab homine impio, adultero, in castuoso, ut mulieris infamis & impudicæ votis impijs satisfiat. Itaque convenit ut vitum triumphet palam de virtute, libido de castitate, impunitas de innocentia, intemperantia de sobrietate, homo impius & mulier improba de Angeli terrestris sublimi pietate?*

Certe, si hæc oculo solum humano superficie tenus consideremus videbitur quodammodo divina hic Providentia & iustitia obstrari, dum impius prævalet adversus iustum, & crudelitas improbi iudicis adversus innocentiam divini Præconis. Sed si altius cælesti trinitate ponderemus, & inspiciamus sagacius, speciale hic Dei ordinationem in electorum suorum gloriam redimantem invenimus. Hæc enim est fors iustorum, hic ab impijs multa pati, variè opprimi & humiliari, ut in celo tanto altius eleventur. Hoc expressè asserit Sanctus Paulus: *Nemo movetur in tribulationibus nostris, si sciamus quod in hoc possumus hoc est, ad hoc destinati & vocati. Si videris male flores, bonos laborare, tentatio est, fluctus est. Endic anima tua: O Deus, Deus, si sane est iustitia tua, si mali florent, boni laborent: Dicit Deo, Hæcine est iustitia tua? Et Deus tibi respondet. Hæcine est fides tua? Hæcine tibi promisi, aut ad hoc Christianus es factus ut in sæculo flores?*

Et quidem ab initio sæculi sic destinavit Deus per varias persecutiones suos probare, à primo iusto Abel quem persecutus est Cain. Et hunc tanquam cæterorum exemplar iustorum, omnibus voluit esse propositum ad imitationem, etiam in veteri testamento. *Abel fieri non potest, quem Cain malitia non pæceat. A primordio iustitia vim patitur: statim ut colit caput Deus, religio invidia sortita est. Qui Deo placuerat, occiditur. Et quidem à fratre, quo proleptius impietas alienum sanguinem in seletur, sitos. in suo amplexu: At novum Christus instituens testamentum, Joannem Baptistæ cæterorum exemplar iustorum, nobis voluit esse propositum ad imitationem patientiæ, penitentiæ, & perfectæ vitæ, per quam regni coronam assequamur. A diebus Joannis Baptistæ usque nunc regnum Cælorum vim patitur, & violentè rapiunt illud. Qui sunt illi violenti regno cælorum vim afferentes, nisi qui per penitentiam, tribulationem, persecutionem, instar Joannis ad illud contendunt. Joannes igitur in vinculis à nobis pie considerandus est, ad imitationem.*

Jerem. 12.

Abac. 2. Encomia S. Joannis Baptistæ.

Quare iusti affliguntur 1. Thess. 3.

S. Aug. Psal. 23.

Iusti ab iniusto passio passio.

S. Greg. Terull. h. con. Gno. proleptius impietas alienum sanguinem in seletur, sitos.

S. Joann. Bapt. exemplar vitæ, per quam regni coronam assequamur. A diebus Joannis Baptistæ usque nunc regnum Cælorum vim patitur, & violentè rapiunt illud. Qui sunt illi violenti regno cælorum vim afferentes, nisi qui per penitentiam, tribulationem, persecutionem, instar Joannis ad illud contendunt. Joannes igitur in vinculis à nobis pie considerandus est, ad imitationem.

Matt. 11.

tionem patientie & fortitudinis, eius pro fide & veritate. Nam ut hodierna canit Epistola: *Quicumque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt ut per patientiam & consolationem Scripturarum spem habeamus.* Omnes ad regnum tendentes necesse est per tribulationes transire, sive fuerit Petrus Apostolus, cui traditae sunt claves regni caelorum, sive Paulus vas electionis, sive Joannes dilectus discipulus, cui revelata sunt secreta caelestia, sive Baptista, quo non fuit major inter natos mulierum, Praecursor Domini, & Angelus ante faciem eius. Felicia igitur Petri, felicia Pauli, felicia Joannis vincula, honore digna & amore. *Ornamenta sunt ista non vincula, nec Martyrum horum pedes ad infamiam copulans, sed clarificans ad coronam. O pedes feliciter vinciti, qui itinere salutari ad paradisum diriguntur!* O pedes in saeculo ad praesens ligati, ut sint semper ad Dominum liberi! Pedes Joannis olim vinciti, nunc liberi, impium Herodem & Herodiadem quasi Aspidem & Basiliscum, aut Leonem & Draconem, conculeant in ergastulo & carcere tartarico; & eos ius mellifluum modo Romphaem bis acutam contra eos dirigit, qui in ipsum ferrum crudeliter excruciantur: nam condemnationis aeternae sententiam cum Iudice aeterno pronuntiat in eos, ut pote sicut regni confors, ita & iudicij. Gloria enim

S. Cypri.

Epist. 21 ad Marti. 6.

Psalm. 149.

Psalm. 57.

2. ad Timoth. 2.

Quare Joannes discipulos suos ad Christum miserit.

Cum audisset Iohannes in vinculis

Deere hic licet, Iohannes in vinculo est, & Joannes in vinculis non est. Quid est Joannes, nisi, *Gratia Dei*: Cerè gratia Dei, quae in Joanne erat mirifica, non est alligata, nec fides, nec zelus & spiritus, nec virtus, nec veritas, nec vox veritatis, quia idem clamabat in ergastulo, quod clamabat in deserto. Ideo poterat dici cum Paulo; *Laboro usque ad vincula quasi in manu operans, sed verbum Dei non est alligatum.* Quasi dicat, Ego vincus sum sed verbum non est vincitum, vincuntur manus, non potest vinciri spiritus, nec sermo veritatis mihi a Verbo commissus. Idem & nos de eo dicere possumus quod de Martyribus olim Tertull. *Cruis in nervo animus in cal;* Cruis Joannis in nervo, et animus in Christo. Propterea jam vincus mittit duos de discipulis suis ad Christum. Quam ob causam mittit? Ut discipulorum iuorum ruditati consulat & aemulationi: terebantur enim aemulatione pro Joanne Magistro suo, nec plene credebant Christum esse Messiam, licet a Joanne instructi quae testimonium ei perhibuerat; vult ergo eos ab ipso Christo plenius in hac fide

erudiri & confirmari, remotà omni obscuritate & aemulatione. Sciebat sibi imminere mortem, & ideo tanquam providus Pater moriens, filios suos bene instructos congnare oportet fidei tutori Christo. Immo non sicut Pater filios suos commendat. *Christosque bat Christo tutori, sed quasi pedagogus, aliusque in opere lous quos ad tempus accepit, ut erudiret, eruditos imper. volebat Christo reddere, quasi proprio Patri ipso- rum.*

Non desit itaque Joannes in vinculis Doctoris officio sibi coelitus concredito, fungiturque ad extremum spiritum, & filios Christo generare, tum voce doctrinae, tum hac legatione ad Christum facta. Ex qua non solum discipulis, sed & palam omnibus debebat manifestum fieri Christum esse Messiam, ipso metum verbis una operibus testimonium perhibente. Er quidem etiam hac in re Joannem imitati sunt, tum Apostoli, tum alij Martyres, in vinculis & carceribus tollit ad Christum discipulos adducere & filios generare, illosque confirmare, vel verbis vel scriptis.

Sic Apostolus Paulus in vinculis existens (ut filios ge- ostenderet verbum Dei non esse alligatum, nec nerantia, partum eius, quo novos Deo filios procreare S. Paulus verbum potest ex carcere scribit ad Philippenses, Apst. ad Ephelios, ad Philemonem, et commendans Onchimum servum, quem genuerat in vinculis liberum. *Agri colam si quis vinciat semenem, im. S. Chryf. pedis; Doctorem si vincerit, doctrinam vincere non valet; lingua non manu feritur verbum, quod nullis subiacet vinculis.* Hac lingua suos convertit tortores, & usque ad extremum spiritum non desinit Christum predicare.

Sic & S. Petrus in carcere Martirino, SS. Pro- S. Petrus cellum & Martiranum cum alijs qui interrogati quinque ad Christum convertit & baptizavit, motu jam proximus.

Sic S. Andreas in cruce membris omnibus vin- S. An- ctus, lingua & corde liber & vivens, vido pen- deas, dens Christum predicare non desinit, & discipulos ei gignere.

Sic S. Silverius Pontifex ad Amatorum Epi- S. Silve- scopum in exilium ærumnosum propter Chri- rum. stum relegatus, scribit. *Suscepit paucos discipulos, & aqua angustia, nec tamen iuvisti aut dimittis effi- cium meum.* Quod ipsa probavit, nam ibi coactio concilio multorum Episcoporum, quamdam constituat pertinentiam ad fidei integritatem & Ecclesiasticam.

Sic denique S. Cyprianus in carcere totus erat S. Cypri- in doctrina, & disciplina, & corroborazione suo- rum, daas unicuique propria documenta salutis. *Tanta illa fuit cupido sermonis, ut optaret sic sibi pas- S. Au- sionis vota contingere, ut dum de Deo loquatur, in ipso sermo de sermone necaretur. Vicina corpori mors, non moris S. Cypri- batur in animo Pastora vigilans Pastoralis; & cura tuendi gregis usque ad extremum vita huius diem mē- te sobria tenebatur. Non excutebat ab animo dilige- tiam fidelium dispensatoris, manus iam proxima*

PAR
De
tion
ann
Chr
sus
Ma
Ioa
Ma
Im
Chr
Rom
Jes

eruenti carnificis. Ita se Martyrem cogitabat futurum, ut esse non obtrivisceret Episcopum. Amabat quippe eum qui Petro dixerat: Amas me? Pasce oves meas. Et pascebat oves ejus, pro quibus sanguinem fundere illum imitans properabat. Vestimam idem mihi Deus largiatur.

PARS II.

Uod Judai facere debuerant, ipse Joannes perficit. Miserant ipsi legationem ad Joannem interrogantes, an foret Messias, qui expectabatur promissus Israel, mittere debuerant ad Christum neglexunt eum, tanquam ignobiliorem genere, patriâ, loco. Nomen hic est Fauri siluam à Noeareth. Mat. 13. aliquid boni per se est? Sic loquebantur ipsi. Joannes igitur non à carne & sanguine, sed à Patre celesti eductus quis ipse foret, mittit hanc legationem ad verum Messiam, ut suomet ore coram populo fateretur ipsemet Christum, quod Pater per vocem, Filius per columbam, Cœli per apertionem, Angeli per gaudiosam Evangelizationem; Pastores per transtrum in Bethelcem, Reges per adorationem, Simeon & Anna per publicam confessionem, Elisabetha antea per exclamationem. Joannes vero ipse per uteri materni concussionem & exultationem, ac tandem per indignationem & demonstrationem palam restituerant. Abiit igitur, ut quispian cum Tertulliano existimet hac verba: Tu es qui venturus es, ambigens esse & vacillans in fide. Quomodo enim fieri posset, ut dubitaret de eo in carcere & vinculis mortis, corona & palma jam proximis, quod certo agnoverat in carcere venturum esse in vinculis maternis adhuc loqui necisus: Non dicitur, & exultans in utero saltem loquitur, nondum permissus clamare, & per facta auditur, nondum dicit vitam, & Deum prædicat nondum aspexit lucem, & Solem in dicit, nondum paritur, & properat præcurrere. Ni fert præsepe Domino contineri, nec nulli expectare natura terminos, sed contemnit rumpe, te carcerem venturum ut præsignis et venientem Salvatorem. Itaque ergo is qui carcerem illum in tenebrarum uteri infans agere patitur, utpote retardantem & vincientem electam illam vocem & manum, quibus demonstrare debet Christum Redemptorem postquam illum omnibus demonstravit tanquam Angelus missus ante faciem ejus, testimonium suam in dubium poterit revocare? Abiit, & ne cui hoc in suspicionem veniret, dixit Dominus turbis hac peracta legatione, ne cuiquam Joannem arandinem esse vento agitatam nec talem esse qui sic flecti possit, ut deflectat à veritate & fide, vel vento agitatus favoris, vel turbine mortis.

Secorsitan dixerit aliquis, cum quidem non ambigere Jesum Christum esse Messiam, sed tamen his verbis interrogare, an ipse etiam ad inferos esset personaliter descendurus, & Patrum animas liberaturus, ut posset eum nunciare inferis, quem nuntiaverat in terris, & ut Patres, quorum confortio mox erat adiungendus per mortem, hoc nuncio posset consolari. Verum nec potuit ignorare locum ad inferos per facta imbutum mysterium, tam in car-

nationis, quam mortis, tam descensus ad inferos, quam resurrectionis & ascensionis. Quomodo enim lateret hoc eum qui erat plusquam Propheta, quiq; de omnibus Christum concernentibus jam ex utero calatus erat in spiritu? Vtq; Præcursor ipse Domini ex utero constitutus, sciebat se debere preparare viam Domini in ingressu, in progressu, in egressu. Præcursor enim futurus erat, præcedendo per conceptum & ortum in mundum præcursor in progressu vita, baptisando in aqua, & prædicando penitentiam: Præcursor in egressu ex hoc mundo, per carcerem & mortem, ac postmodum per descensum ad limbum.

Itaque propter hanc interrogationem & legationem, non debet existimari Joannes ambiguus aut incertus mysteriorum Christi, ad Algafiam quæstione 1. Sibi quærens discipulis disceret.

Vis exemplis non ambigibilibus id declarari? Elias mittit filios Prophetarum per montes & ardua, ut quæserent tribus diebus Eham. Cur id facit? An non certo sciebat eum in cælum sublatum curru igneo, & non reverturum; quandoquidem demisso pallio Elias ipse successor inauguratus erat, hæres spiritus ejus & regimini? Sed hoc quidem non verat: volebat autem e cordibus discipulorum Eham hæc diligenti per investigationem omnem dubitationem eximere. Sic & Christus Dominus dum ad Lazarum venit & mortuum invenit, numquid quæsi infirmum se gerit, & verbis ac lachrymis fororibus instructus inquit? Vbi posuisti eum? An hoc ipse forsitan ignorat? Abiit. Sed voluit ut qui locum sepulchri indicabant, saltem sic pararentur ad fidem; & viderent jam fetidum & quadriduanum resurgentem: illis ergo consultis, non sibi.

Simili modo Ecclesia non ignorans, sed certa de adventu Christi, ad hanc tamen interrogationem & legationem Joannis alludens, sic loquitur in Dominica Adventus Responsorio primo: Adspiciens à longe, nec video Deum potentiam venientem, & nubulam totam terram regentem. Ita obviam & dicit: Nuntia nobis, si tu es ipse qui regnaturus es in populo Israel. Quæ terra regna es, filij hominum simul in unum dicitur & pascitur. Nec obvia est, & dicit: Qui regis Israel, interea, qui deducis velis everti Iosaph, Nuntia nobis, si tu es ipse qui regnaturus es in populo Israel.

Cæterum, in his verbis: Tu es qui venturus es, &c. observandum est ad præteritatem illius interrogationis & legationis plenius explicandam, hoc fuisse antiquitus nomen Messias, qui venturus est, sive: Qui nunc reditus est; hæc enim periphrasi solet Scriptura eum indicare. Unde Propheta Abacuc ad eum ortum oculum mentis prophætico lumine colluctans cum convertens, dicebat: Veniens noster si moram fecerit, expecta eum. Et Jacob longè antea: Non auferetur scriptum de Juda donec veniat, qui nuntiandus est. Moyses quoque pro illius adventu Dominum deprecans, ait: Obsecro, mitte quoniam missurus es. Unde aptè legatio illis exprimitur ver-

nis Christi sum interrogatio.

S. Hier.

4. Reg. 2.

Joann. 11.

Mat. 17.

Luc. 2.

Christi in

Brevi

Roma in

festo P. St.

S. Petri.

S. An-

dras.

S. Silve-

rius.

S. Cypr.

S. Au-

gustini

S. Cyr.

Greg. 16.

6. in E-

vangel.

Quæ in

ventio

Joan-

Messias
olim mit-
tendus
nunc mis-
sus dicitur.

verbis; Tu es qui venturus es? Quasi dicit: Tu ne es is de quo Propheta asserit, quod veniens veniet? Tu ne es ille, cuius missionem antiquitus promissam omnes gentes expectant, de quo Jacob moriens, dixit: Expectabo salutare tuum Domine? Tu ne ille qui est expectatio, & desiderium collum aeternorum?

At sicut olim nomen eius fuit; Qui venturus est, Qui mittendus est, sic modo eius nomen est, Missus; eius nomen est, Qui venit. Hinc pueri, Dei spiritu impulsi, ei exclamabant: Bene dicitur qui venit in nomine Domini: Qui non amat Dominum Iesum, sit anathema Maranatha. Quid est Maranatha? Hoc est, Dominus venit. Quasi dicit: Si olim ab antiquis ita amabatur, ita desiderabatur venturus, maledictus sit qui eum non amat postquam venit, & tantum amorem veniendo & se exhibendo nobis exhibuit. Cantemus igitur canticum novum & iucundum, exultemus benedictentes, gloriamque ad honorem afferentes ei; Quia venit, & vasum factu salutare suum. Jam dicamus illi: vere agnoscimus Domine, quod tu sis ille qui olim venturus dicebatur, qui mittendus, qui desideratus, & expectatus tot votis, & ardentissimis Sanctorum desideriis. Jam venisti in plenitudine temporis, visibilis factus, qui antea invisibilis; factus ex muliere sine patre, qui eras genitus ex patre sine matre, factus in tempore, qui ante omnia eras temporum; perierat; factus in similitudinem carnis peccati, sine peccato Homo Deus, ut homo peccati reus detero peccato fieret Deus. Sed qui semel venisti ut Redemptor visibilis pertransiens & beneficentis omnibus adhuc quotidie venis invisibiliter ut Sanctificator, & mentibus nostris illaboris, nec pertransisti nisi voluerimus, & ingrati fuerimus, sed permanens in nobis omni benedictione celesti nos adimplens, cecitatem nostram tergens, lepram fugans, nutantia vestigia reformans, aures cordis aperiens, mortem eliminans, vitam donans, & abundanter quidem donans, spiritum adoptionis infundens, in quo clamamus, Abba Pater. Abba Pater. Sed tu ille es, qui ad Patres & ad Joannem descendisti in limbo, carcerem effregisti, & eduxisti vinculos de lacu, in quo non erat aqua in sanguine testamenti. Denique tu ille es, qui venturus es, de quo alter Joannes in sua Apoc. Gratia vobis, & pax ab eo qui est, qui erat, & qui venturus est. Tu es ille quem expectamus Judicem, Remuneratorem, Salvatorem in te tante a postolo tuo: Salvatorem expectamus Dominum nostrum Iesum Christum, qui reformabit corpus humilitatis nostre configuratum corpori claritatis sue. Fac igitur, ut sobrie, iuste, & pie vivamus in hoc saeculo, expectantes beatam spem & adventum tuum, adventum magni Dei, qui antea apparuisti in carne humilis & parvus Deus. Fac ut sumus de servis succentis & paratis, cum lucernis expectantibus te Dominum nostrum, & sic diligamus adventum tuum, ut cum dixeris. Etiam venio cito; possimus cum Apo-

stolo tuo confidenter respondere: Veni Domine Iesu.

EADEM DOMINICA.

LECT. 5.

Euntes renuntiate Iohanni, cæci vident, claudi ambulans, &c.

Hæc legationi & interrogationi respondet Christus, non tam verbis, quam factis & operibus, in ipsa enim hora coram eis multos curavit a languoribus, & plagis, & spiritibus malis, & cæcis multis donavit visum, & tunc dicit eis: Euntes renuntiate Iohanni, cæci vident, claudi ambulans, &c. Nempe hoc familiare fuit Christo factis potius respondere, quam verbis. Sic cum multis verbis a Judæis interrogaretur, adducta muliere adultera, digito scribebat, in terra: Quis sine peccato est, primus enim lapidem mittat, & hoc facto eos confundit. Sic etiam interrogatus de solvendo Caesaris Centu, petit sibi ostendi numisma, quo exhibitio iterum eos confundit. Imò & a matre interrogatus pro vino deficiente in nuptijs, cum paucis verbis severe visus esset respondisse, respondit plenius facto ipso, implere iubens hidrias aqua. Similiter hic resolvit quaestionem miracula operando, opera mira exhibendo, de quibus sibi dixerat: Opera qua ego facio in nomine Patris mei, hæc testimonium perhibent de me; quibus verbis insinuat se sufficienter ipso factis respondisse quaestioni eorum importunæ. Quis quæ animam nostram tollis? si tu es Christus, sic nobis palam in operibus Iesus Iesus videtur, in operibus filij Patris cernitur. Vidit Iesum, quoniam Cana Galilee mysterium illud vidit, quod nemo posset, nisi Dominus mandati, elementa mundi convertere. Vidit Iesum, quando lego quia cæco linxit oculos luto, & reddidit visum; ipsum enim recognovo, qui de luto fecit hominem, & vivendi spiritum, & videndi lumen infudit. Vidit Iesum, quando peccata condonavit; Nemo potest peccata dimittere, nisi solus Deus.

Addamus & hic pro morali doctrina, quod si cut Christus se ostendit Messiam esse, & Iesum ex operibus, ita debet & Christianus ex operibus se Christianum ostendere. Quænam sunt opera Christiani, nisi opera pietatis, beneficentia, patientia, sobrietatis & castitatis, & alia bona opera, quæ indicant in nobis participationem gratiæ & spiritus Christi; Ostendit ergo ex operibus fidem tuam, O Christiane! Detegerit enim & deprehendit quando aliud agit, & aliud profertur; fidelis in nomine, aliud demonstrans in opere. Cur nomen habes vite, & non illi exhibes opera mortis, opera peccati? Cur nomen geris Christiani, & vitam agis infidelis & ethnici? Quis opifex non ostendit ex operibus artem suam & professionem? Pictor ex picturis, furor ex calcæis, sartor ex caligis, aurifer ex valis fabrefactis & pretiosis agnoscitur. Tu vero professio quamcumque, nisi professio pietatis, gra-

Pars I. Deresponsio Christi S. Iohannis facta. S. Luc. 7. Christus ex operibus ostendit se esse Messiam. Iohann. 8. Iohann. 2. S. Ambrosii proemium in lucam.